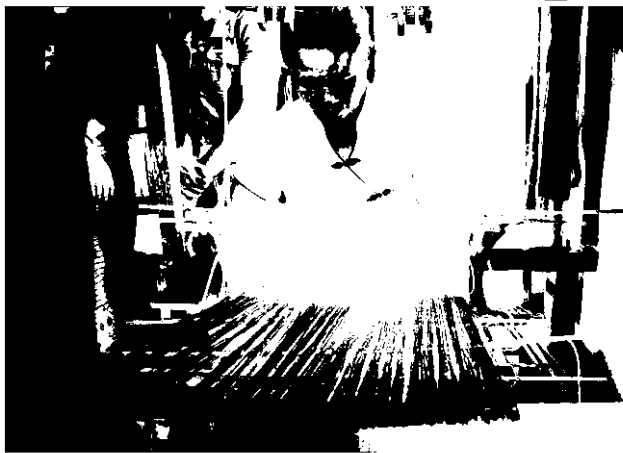

ไวโปมองสินค้าไทย

วิธีย้อมผ้าไหมแบบตีนจก

ลุงปราโมทย์ อัจจำรูญ

การ "สร้างแบรนด์" เป็นยุทธศาสตร์สำคัญของการแข่งขันสินค้าในตลาดโลก แม้แต่สินค้าพื้นเมือง หรือภูมิปัญญาท้องถิ่นก็มีช่องทางที่จะแจ้งเกิดได้

ในปีนี้ ตัวแทนองค์การทรัพย์สินทางปัญญาโลก หรือ WIPO ร่วมกับกระทรวงการต่างประเทศ และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ลงพื้นที่สำรวจ สหกรณ์สินค้าซึ่งมีศักยภาพพร้อมพัฒนาและเป็นเอกลักษณ์ของพื้นที่ในเมืองไทย เพื่อเข้าร่วมโครงการ ซึ่งจะช่วยพัฒนาสินค้ารอบด้าน สร้างตราผลิตภัณฑ์และแนะนำการบริหาร เพื่อการกินดีอยู่ดีที่ยั่งยืนของชุมชนผู้ประกอบการที่หมายแห่งแรกไปเยือน ได้แก่ บ้านบางเจ้าฉ่า พระนครศรีอยุธยา เป็นแหล่งผลิตเครื่องจักสานด้วยไม้ไผ่ ซึ่งสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี เคยเสด็จพระราชดำเนินเยือนและพระราชทานคำแนะนำให้ราษฎรปลูกไม้ไผ่สีสุกเพื่อเป็นวัตถุดิบ

งานจักสานของบ้านบางเจ้าฉ่านี้มีความละเอียดประณีตสวยงาม ด้านรูปแบบพลิกแพลงแปลกใหม่จนมีคำสั่งซื้อจากต่างประเทศปีละหลายแสนใบเชียว

แต่น่าเสียดายที่ทุกหลานหลายคนในหมู่บ้านเห็นว่าเป็นการผลิตที่ 'ยาก' จึงเลือกมุ่งหน้าสู่ประตูโรงงานเพื่อรายได้ที่มั่นคง

กุลุงปราโมทย์ อัจจำรูญ ผู้เฒ่าวัย 53 ปี ผู้กล้าหาญในวงการจักสานมากกว่า 10 ปี กล่าวว่า จริงๆ แล้วงานจักสานไม่ใช่ของยาก ผู้เรียนเพียงต้องใช้ความอดทนและตั้งสมาธิกับงาน ส่วนที่ซับซ้อนคือการขึ้นรูปตอนเริ่มทำ ซึ่งหากฐานฐานไม่ดีจะส่งผลให้งานทั้งชิ้นบวบเบี้ยวไปหมด ไม้ไผ่ที่กลุ่มคัดสรรมาใช้

สานคือไม้ไผ่สีสุก มีลักษณะแข็งแรงแต่ไม่สวยงามนักเนื่องจากมีปล้องถี่ ระยะเวลาเมื่อมีคำสั่งซื้อจากชาวญี่ปุ่นซึ่งต้องการงานประณีตสูง ทางกลุ่มจึงต้องหันมาใช้ไม้ไผ่ปล้องยาว ซึ่งมีลักษณะสวยงามแต่ไม่ค่อยทนทาน สั่งซื้อมาจากจังหวัดบุรีรัมย์ สานสลับกันไปเพื่อปิดรอยปล้อง

"อยากให้งานศิลปหัตถกรรมพื้นบ้านที่เราๆ ทำกันมีแบรนด์ขึ้นมา จะได้ขายดี ลูกหลานเห็นความสำคัญจะได้หวนกลับมาเอาดีทางบ้าน เพราะปัจจุบันครอบครัวส่วนใหญ่มีแต่เด็กเล็กๆ ไม่มีคนแก่ คนหนุ่มคนสาวยุคใหม่เขาตบเท้าเข้าโรงงานกันเป็นแถว ไม่ได้สนใจครอบครัวเท่าไร" ลุงปราโมทย์กล่าวและว่า เป็นห่วงลูกชายวัยรุ่นที่ต้องไปทำงานในโรงงานอุตสาหกรรมแถบอยุธยา เพราะโรงงานหลายแห่งมีสภาพแวดล้อมที่ไม่ดี ทำให้พนักงานเจ็บป่วยจากมลพิษบ่อยครั้ง

น. ส.สิริวัตรมี สิงห์ธัญ ประธานกลุ่มสตรีสหกรณ์ตำบลบางเจ้าฉ่า กล่าวว่า งานจักสานเป็นความรู้ขั้นพื้นฐานที่ช่วยให้เด็กฯ แบ่งเบาภาระการเงินของผู้ปกครองได้ นอกจากนี้ ยังช่วยให้เด็กใจเย็นลง มีความละเอียดละไม ปลูกฝังความรับผิดชอบและฝึกความคิดสร้างสรรค์ เพราะการขึ้นลายของจักสานเป็นศิลปะเหมือนการวาดภาพ โดยอักทอลวดลายต่างๆ ตามแต่จินตนาการ ยกตัวอย่าง คุณลุงในกลุ่มที่นิยมใช้เวลา

www.khaosod.com

ข่าวสด

Khao Sod
Circulation: 850,000

Section: บันเทิง/หลากหลาย

วันที่: พุธ 24 พฤศจิกายน 2553

ปีที่: 20

ฉบับที่: 7300

หน้า: 21 (บน)

Col.Inch: 162.50 Ad Value: 227,500

PRValue (x3): 682,500

คลิ๊ป: สีสี่

หัวข้อข่าว: จับจุดแข็ง-ชี้จุดอ่อน"ไวโป"มองสินค้าไทย

ฟรานเชสกา โทโซ(ขวา)

วางด้วยการนำลายสมัยใหม่ อย่างลายหงส์แดงของทีมฟุตบอลลิเวอร์พูล ลายโคเรมอน มาดักเป็นลายกระเป่า

“ปัญหาที่สำคัญของกลุ่มเราคือ มีแต่แรงงานสูงอายุ ซึ่งสายตาฝ้าฟาง ไม่เหมาะกับงานจักสาน เราต้องการคนรุ่นหลานมาสืบทอดงานสานและนำไอเดียใหม่ๆ ที่ได้จากการอาศัยในสังคมไฮเทคกลับมาพัฒนาสินค้าของเราบ้าง” น.ส.สิริวิศม์กล่าว

ตอนนี้กลุ่มสตรีสหกรณ์ตำบลบางเจ้าฉ่ำจึงริเริ่มเปิดคอร์สสอนวิธีจักสานลายซัด ซึ่งเป็นลายแบบง่ายที่สุด ให้แก่ผู้สนใจ ใช้เวลาเรียนประมาณ 15 วัน ผู้สนใจสามารถเข้าพักในโฮมสเตย์ของทางกลุ่มซึ่งรองรับแขกได้มากกว่า 100 คน คิดค่าเรียนชั่วโมงละ 500 บาท ไม่รวมค่าวัสดุ สนใจข้อมูลเพิ่มเติม หรือหน่วยงานราชการต้องเชิญตัวเป็นวิทยากรติดต่อ โทร.08-9221-3264

ดูหมายต่อไปคือ “เกาะเกร็ด” เป็นเกาะขนาดกะทัดรัดที่มีสายน้ำเจ้าพระยาโอบล้อมตัดขาดจากแผ่นดินใหม่

ผลงานเครื่องปั้นดินเผาจากเกาะเกร็ด

สมาชิกสานตะกร้า

“คุณภูมิที่ใช้เผาเป็นตัวแปรสำคัญที่ทำให้ผลงานของเราออกมามีสีเข้มหรือสีอ่อน หากเผาไฟแรงได้สีเข้ม เผาไฟอ่อนก็ได้สีอ่อน ซึ่งเราต้องดูความต้องการของลูกค้าว่าอยากได้โทนสีแบบไหน อย่างไร ทางต่างประเทศนิยมสีเนื้อดินธรรมชาติก็อาจทำให้สีดูเข้มลึกลง แล้วเคลือบผิวให้มันวาวดูน่าใช้ แต่ถ้าของคนไทยนิยมขึ้นรูปเป็นรูปปั้นต่างๆ เช่น องค์พระพิฆเนศ ก็อาจทำให้สีอ่อนเล็กน้อยแล้วนำสีน้ำมันมาทาทับก็จะได้ผลงานที่สวยงามเหมือนทำจากเงินแท้ๆ เขียว” วิทยากรกล่าว

ผลงานปลาในวรรณคดี

แหล่งเครื่องปั้นดินเผาเนื้อดินแดงแห่งนี้เป็นภูมิปัญญาชาวบ้านสืบทอดมาจากชนชาติมอญครั้งอพยพมาตั้งรกรากที่นี่ โดดเด่นด้วยความละเอียดงดงาม สีแดงอมส้ม สิวมัน และความประณีต

มีคำถามว่าแล้วทำไมต้องเป็นดินเกาะเกร็ด?

ผู้เชี่ยวชาญซึ่งปลูกปั้นกับดินเผานับสิบปีเฉลยว่า ดินเหนียวที่ดีต้องไม่มีซากวัชพืชหรือกรวดทรายปะปนอยู่ และเอกลักษณ์ของดินเกาะเกร็ดคือความเหนียว สีน้ำตาลปนเหลือง และจับเป็นก้อนแน่น ไม่ร่วนซุยเมื่อผสมกับทรายละเอียด

“คุณภูมิที่ใช้เผาเป็นตัวแปรสำคัญที่ทำให้ผลงานของเราออกมามีสีเข้มหรือสีอ่อน หากเผาไฟแรงได้สีเข้ม เผาไฟอ่อนก็ได้สีอ่อน ซึ่งเราต้องดูความต้องการของลูกค้าว่าอยากได้โทนสีแบบไหน อย่างไร ทางต่างประเทศนิยมสีเนื้อดินธรรมชาติก็อาจทำให้สีดูเข้มลึกลง แล้วเคลือบผิวให้มันวาวดูน่าใช้ แต่ถ้าของคนไทยนิยมขึ้นรูปเป็นรูปปั้นต่างๆ เช่น องค์พระพิฆเนศ ก็อาจทำให้สีอ่อนเล็กน้อยแล้วนำสีน้ำมันมาทาทับก็จะได้ผลงานที่สวยงามเหมือนทำจากเงินแท้ๆ เขียว” วิทยากรกล่าว

เครื่องปั้นดินเผาเกาะเกร็ดเป็นผลงานคุณภาพ เน้นผลิตจำนวนน้อยแต่ขายได้ราคา นักท่องเที่ยวโดยเฉพาะจากประเทศญี่ปุ่นสนใจมาก สั่งซื้อครั้งละหลายพันชุดเพื่อนำไปประยุกต์ใช้เป็นโถเก็บเครื่องประดับ ขามข้าว หรือเป็นถ้วยใส่น้ำมันหอมระเหย ทนความร้อนจากไฟที่จุดใต้น้ำมันได้และไม่มีสารตกค้างสลายตัวออกมา

ดูจากนั้น ยังมีกลุ่มสินค้าจากภูมิปัญญาพื้นบ้านไทยแท้ๆ อีกหลายกลุ่ม เช่น ผ้าไหมยกดอก จ.ลำพูน ซึ่งโด่งดังไปไกลทั่วโลกด้วยประวัติศาสตร์อันยาวนาน ผ้าไหมคุณภาพลับแก้วที่ฝรั่งเศสนี้ ขอมักวัดตั้งที่เขียดหมื่นบาทเพื่อซื้อผ้าหนึ่งผืน เครื่องเงินวิวาลัย ที่วัดศรีสุพรรณ จ.เชียงใหม่ มีเอกลักษณ์ที่ความทนทานและลายนักษัตรสิบสองราศี กลุ่มสหกรณ์สตรีทอผ้าตีนจก อ.แม่แจ่ม จ.เชียงใหม่ ซึ่งโดดเด่นด้วยเทคนิคทอผ้าต่อเชื่อมกันไปทั้งผืน และขึ้นชมผ้าไหมระดับตำนานและบรรยากาศสวยงาม ที่บ้านไร่ไผ่งาม จ.เชียงใหม่ เป็นต้น

ฟรานเชสกา โทโซ ผู้จัดการโครงการและตัวแทนจาก WIPO ซึ่งบินลัดฟ้ามาจากนครเจนีวา สวิตเซอร์แลนด์ กล่าวหลังเยี่ยมชมทุก

โครงการว่า เพิ่งมาเมืองไทยครั้งแรกจึงรู้สึกทั้งในฝีมืออันประณีตและ
วิจิตรบรรจงของช่างฝีมือไทยมาก การทำงานของทุกคนเปี่ยมไปด้วย
ความคิดสร้างสรรค์และความสดใหม่ เหมือนศิลปินที่รังสรรค์ภาพวาดไม่
ซ้ำแบบสู่สาธารณชน

“แต่น่าเสียดายที่สินค้าไทยซึ่งมีคุณภาพสูงเหล่านี้กลับยังไม่เป็นที่
แพร่หลายทั้งในและต่างประเทศ เนื่องด้วยหลายปัจจัย เช่น ผู้ผลิต
ขาดความรู้ความเข้าใจในศาสตร์การบริหารและการตลาด สินค้า
ขาดเอกลักษณ์ที่โดดเด่นสะดุดตาผู้บริโภค และอีกปัญหาหนึ่งซึ่งคิด
ว่าเป็นโจทย์ใหญ่ของสังคมไทยคือ ภาพลักษณ์ของสินค้าที่ดู ‘สูง
อายุ’ ทำให้บุตรหลานดูแคลนและไม่สนใจศึกษาเป็นอาชีพ อีกปัจจัย
ที่คิดว่าเป็นปัญหาคือรัฐบาลท้องถิ่นไม่ค่อยให้ความสำคัญและขาด
ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับสินค้าในพื้นที่ของตน เมื่อรัฐบาลกลาง
พยายามเข้ามาให้ความช่วยเหลือก็ไม่สามารถทำได้ถูกต้อง เพราะ
ไม่มีใครชี้แจงปัญหาให้ฟังได้” ตัวแทนจาก WIPO กล่าว

เป็นข้อคิดและคำแนะนำสำคัญสำหรับผู้ผลิตและผู้มีหน้าที่ส่งเสริม
สินค้าในบ้านเราเลยทีเดียว

วิศวัส ปัญญาวงศ์สถาพร เรื่อง/ภาพ

WIPO กับโครงการสร้างตราสินค้า

องค์การทรัพย์สินทางปัญญาโลก หรือ
WIPO (ไวโป) เป็นหนึ่งในทบวงของ
สหประชาชาติ ก่อตั้งเมื่อปี 2517 มีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาระบบทรัพย์สินทางปัญญา
อนุรักษ์ความรู้ท้องถิ่น ซึ่งช่วยให้เศรษฐกิจ
ของชาติภาคีมั่นคง ปัจจุบัน WIPO มีสมาชิก
ทั้งหมด 184 ประเทศ รวมทั้งประเทศไทย

ตัวแทนจากทั้งฝ่ายไทยและ WIPO จะ
เข้ามาทำหน้าที่เสริมสร้างศักยภาพของทุกภาค
ส่วนที่เกี่ยวข้อง เช่น ชุมชนท้องถิ่น และ

หน่วยงานที่ร่วมกันพัฒนาทางยุทธศาสตร์การ
จัดทำตราสินค้า ซึ่ง WIPO จะให้การ
สนับสนุนในรูปแบบการวิจัยและพัฒนา การ
จัดทำตราสินค้า การฝึกอบรมด้านทรัพย์สิน
ทางปัญญา เพื่อหาประโยชน์เชิงพาณิชย์จาก
ตราสินค้าและป้องกันการสูญสิ้นของภูมิ
ปัญญาพื้นบ้าน โดยเมื่อทำยุทธศาสตร์แล้ว
ฝ่ายไทยมีบทบาทหลักในการดำเนินตาม
ยุทธศาสตร์

การดำเนินงานตามโครงการใช้เวลา 8 ปี
แบ่งเป็น 4 ขั้นตอน 1.คัดเลือกผลิตภัณฑ์
นำร่อง ซึ่งใช้เครื่องมือทางทรัพย์สินทาง
ปัญญา เช่น เครื่องหมายการค้า คຸ້ມครອງได้
โดยจำกัดเพียง 1-2 ผลิตภัณฑ์นำร่อง
2.สำรวจและประเมินความต้องการสินค้า
3.ทำงานร่วมกับชุมชนเพื่อพัฒนาตราสินค้า
และ 4.ประชุมสรุปผลเพื่อต่อยอดการพัฒนา
แก่ผู้ผลิตรายอื่น